

VRTČEVA PRILOGA.

Cesarjeva podoba.

Igrica v treh dejanjih. V proslavo cesarjeve petdesetletnice napisal Ang. Zdénčan.

Osebe:

Učitelj.	} učenca		Tonček,	} učenci
Jožek,			Lojzek,	
Francè,			Ivan,	

Prvo dejanje se vrši v Jožkovi sobi, drugo in tretje v šolski sobi. Godi se v sedanjih dneh.

Prvo dejanje.

Kmetska soba; pri mizi sedi Jožek in bere iz knjige. Obraz mu je precej blede, kar priča, da je ravnokar ozdravel.

Prvi prizor.

Jožek.

Jožek (sam): Veliko sem zamudil v šoli; težko jih bom dohitel. A hvala Bogu, da sem le ozdravel; bo že Bog tudi za učenje dal svojo pomoč. (*Lista knjige.*) No, ni ravno toliko, došel jih bom v enem tednu. Kako, da ni danes nobenega mojih tovarišev? Saj je četrtek, in imajo prosto. Povedali bi mi, česa so se včera učili. (*Pogleda skozi okno.*) O, že gresta! Francè in Tonče! Veselih obrazov hitita; gotovo vesta kaj zanimivega iz šole. Lojze in Ivan bosta pa tudi kmalu tukaj. (*Hiti jima nasproti.*)

Drugi prizor.

Prejšnji, Francè in Tonče.

Jožek (veselo): Tako težko sem vaju čakal. Prav, da sta prišla.

Francè (zračuden): Jožek, si že vstal? Ti je li bolje?

Jožek: Da, hvala Bogu, jutri bom prišel že v šolo. Povejta mi, česa ste se včera učili v šoli.

Francè: Ravno prav, da si ozdravel. Veliko ti imam povedati; le čakaj, da ti vse po vrsti razložim. Letos bo ...

Tonče: Cesarjev god ...

Francè (smeje se): Cesarjev god je vsako leto. Letos bo petdeset let, odkar je naš cesar nam zavladal. Zato bomo to slovesnost tudi v šoli praznovali, a gospod učitelj niso hoteli povedati, kako bomo cesarja slavili.

Tonče: Znabiti nas bodo peljali gospod učitelj v tisto mesto, kjer je cesar doma; kako se mu že pravi?

Francè: Dunaj.

Tonče: Saj res! Najbrže bomo šli na Dunaj in bomo videli cesarja.

Jožek: Beži, beži! Dunaj je jako daleč, da bi prej na poti omagali.

Tonče: Nič, saj bi vzeli s seboj popotnico: kruha in klobas.

Jožek (*gleda skozi okno*): Lojzek sem hiti, prav vesel je videti.

Tonče: Znabiti on vé, kako bomo cesarja čistili, ker so njegov oče župan.

Tretji prizor.

Prejšnji, Lojzek.

Lojzek: Dober dan. Ti, **Jožek**, si pa že ozdravel. Ravno danes so me učitelj vprašali, kako se kaj počutiš. Pravijo, da moraš tudi ti biti pri cesarjevi slavnosti.

Jožek in Francè (*hkrati*): Ali veš ti kaj o cesarjevi slavnosti? Ravno o tem smo se menili.

Lojzek: Vem, vem! Danes bodo pripeljali iz Ljubljane čudovito lepo cesarjevo podobo, da jo postavijo v našo šolo. Naš oče so ravnokar odšli k gospodu učitelju.

Tonče: Ali imajo tudi cesarjevo podobo? Saj ni svetnik. Naša mati so rekli, da naj imamo samo svete podobe.

Lojzek: Kajpada! Imajo, imajo pa še lepe. Saj je tudi naš cesar od Boga postavljen, in v cerkvi še zanj molimo.

Jožek: Res, res molimo zanj ob nedeljah pri litanijah.

Tonče: Kako pa je cesarju ime? Ali ima še kako drugo ime, kakor „naš cesar?“

Francè: Seveda je ima. Našemu cesarju je ime **Frančišek**. Oče so mi dostikrat rekli, da imam jaz cesarsko ime.

Jožek: Jaz imam tudi cesarsko ime, ker naš cesar se imenuje **Frančišek Jožef Prvi**.

Francè: A prvo in glavno ime je le moje: **Frančišek**.

Tonče: Zakaj pa ima naš cesar še več drugih imen? Saj je že cesar imenitno ime. In zakaj se mu pravi „Prvi?“

Lojzek: Prvi se imenuje, ker je prvi v našem cesarstvu, ker je največji gospod. Drugi dve imeni je dobil pa pri svetem krstu. Saj je tudi cesar kristijan, in jako pobožen, kakor so nam pridigali v cerkvi. Saj so nam tako pravili naš učitelj v šoli. (*Pri zadnjih besedah se odpró vrata in Ivan vstopi.*)

Četrty prizor.

Prejšnji, Ivan.

Ivan: Kaj tako kričite o cesarju, ko ga še videli niste! Jaz sem ga pa že videl.

Vsi: Kje pa? Kdaj je prišel? Pojdimo ga gledat! (*Hočejo oditi.*)

Ivan: Počakajte no, saj niste burja, da vam dopovem. Kam greste, ko ne boste nič več videli.

Lojzek: Ostanimo, da nam kaj pové o cesarju!

Ivan: Ravno sem bil semkaj namenjen, da obiščem **Jožka**, ko zagledam pred učiteljevo hišo več mož in tudi vašega očeta, **Lojzek**, ki so gledali neko podobo. Silno je bila lepa in imela zlat okvir, da je kar vid jemalo. Malo sem pokukal, kdo je naslikan, in videl sem jako lepega in mogočnega gospoda. Rekli so, da je to naš cesar. Kako je veličasten!

Tonče: Kako je pa oblečen? Gotovo lepo.

Ivan: Lepo, lepo. Še nikoli nisem videl tako lepe obleke. Tako je dolga kot našega gospoda župnika obleka. Čez prsi ima pa preko ramen lep širok pas in zadej velik plašč. V roki drži meč, ob strani ima pa krono.

Lojzek: Kakšno krono ima?

Jožek: Tako kot naš Jezušček v kotu, samo ona je velika in iz čistega zlata.

Francè: Kako jo pa more nositi, če je iz zlata? Ne veš, da je zlato jako težko?

Jožek: Kaj bi tega ne vedel! Ali naš cesar je močan, saj mu pravimo: naš junaški cesar.

Tonče: Pojdimo sedaj gledat podobo! Hajdi z menoj!

Ivan: Ne boste nič videli, ker so jo gospod učitelj precej spravili. Rekli so, da nam bodo jutri v šoli nekaj lepega povedali o cesarju. Saj boš tudi ti prišel, kaj ne, Jožek? Saj si že boljši!

Jožek: Gotovo pridem. Ostani sedaj malo pri meni, da pregledava, kaj ste se tačas učili v šoli.

Tonče, Lojzek in Francè: Mi gremo pa domov, da bomo doma povedali starišem o novi podobi.

Jožek: Z Bogom! Jutri se vidimo v šoli.

Drugi trije: Z Bogom! Le dobro se pozdravi!

(Trije odidejo skozi vrata; ostala dva gresta k mizi.)

(Zavesa pade.)

Drugo dejanje.

Šolska soba, ob obeh straneh šolske klopi. Pri mizi stoji učitelj. V klopeh sedé učenci.

Prvi prizor.

Učitelj in vsi učenci.

Učitelj: Danes vam imam, moji dragi, marsikaj zanimivega povedati. Letos praznujemo petdesetletnico, odkar je naš slavni cesar Frančišek Jožef I. zasel staroslavni habsburški prestol našega cesarstva. Vsi zvesti Avstrijanci se pripravljajo na vse mogoče načine, da dostojno proslavé ta redki praznik v naši državi. Kako se veselé otroci, če njih oče slavi zlato poroko, kako se raduje vsa župnija, če njih duhovni oče obhaja zlato mašo! Tako se moramo tudi vsi zvesti državljani veseliti, da naš oče, naš glavar in naš vrhovni gospod slavi petdesetletnico svojega plodonosnega slavnega vladanja. — Tudi mi bomo skušali na skromen način izraziti Njegovemu Veličanstvu častitko udanosti. Dobili smo včeraj krasno cesarjevo podobo, katero je naši šoli poslal naš rojak iz Ljubljane. Pred to podobo bodo nekateri učenci prednašali oddelke iz Njegovega blagega življenja. Ti, Jožek, boš pa prednašal slavnostno pesem, ako si se že dovolj pozdravil.

Jožek *(vstane v klopi)*: Da, gospod učitelj, sedaj sem popolnoma zdrav. Rad bom storil, karkoli želite.

Učitelj: Konečno bomo zapéli cesarsko pesem, kakor se jo bomo naučili v teh dneh. — Ker boste pri slovesnosti slišali Njegovo življenje, zato bom jaz le kratko spomnil pomen te slavnosti. Naša širna Avstrija obstoji že nad 600 let pod vladarstvom preslavne habsburške rodovine, iz katere je tudi naš cesar. In čudo! V teh dolgih letih sta bila le dva cesarja, ki sta v Avstriji vladala nad petdeset let. Prvi je bil cesar Ferdinand III., ki je vladal naše cesarstvo od l. 1440. do l. 1493., torej 53 let, in drugi je naš cesar. Torej kako redek praznik! Zato smo lahko ponosni in hvaležni Bogu, da Ga nam je ohranil toliko let zdravega in krepkega vkljub mnogim težavam. Prosíte Boga, da Ga naj Bog živi še mnogo let. — Naš cesar se imenuje Frančišek Jožef I. Prvi zato, ker je izmej vseh Habsburžanov prvi tega imena . . .

(Tonče se v klopi ozira na Lojzka.) Kaj bi rad, ti Tonček?

Tonček: Prosim, gospod učitelj: Včeraj smo se menili o našem cesarju, pa je rekel Lojzek, da se zato imenuje Prvi, ker je največji in prvi gospod v Avstriji.

Učitelj: Res je največji gospod in vladar vseh, a zato se ne imenuje Prvi; saj to pomeni že ime: cesar. Ali ti je sedaj jasno, Tonček?

Tonček: Da, gospod učitelj. Samo to bi rad vedel, zakaj ima naš cesar še druga imena, ker ga že beseda cesar loči od vseh ljudij na celem svetu. Ali ni zadosti ime: naš cesar?

Učitelj: Ne, moji ljubi. Cesar pomeni stan, kakor ti, Tonče, ki si učenec. A cesarjev je več na svetu. Imamo nemškega, ruskega, turškega, kitajskega in druge cesarje. A ime Frančišek Jožef je dobil naš cesar pri svetem krstu v spomin svojega deda, ki je bil Frančišek I. Sicer boste več slišali pri slovesnosti, pa tudi jaz vam bom še večkrat povedal kaj iz življenja cesarjevega. Sedaj pa naj ostanejo Jožek, Tonček, Lojzek, Ivan in Francè v šoli, da bodo prevzeli slavnostne naloge, drugi pa odidite mirno iz šole.

(Drugi gredó iz šole; imenovani ostanejo.)

Drugi prizor.

Učitelj in imenovanih pet učencev.

Učitelj: No, ali boste prevzeli nalogo, katero vam bom dal? Pridni boste morali biti, da se boste vsega gladko naučili.

Vsi: Bomo, bomo; radi, radi!

Učitelj: Tako torej. Ti Francè, ki imaš cesarsko imé, ti se boš naučil gladko in dobro to-le, kar je na tem listu pisanega. Opisana je cesarjeva mladost in učenje. Ali se upaš naučiti? *(Mu dá papir.)*

Francè: Gotovo se bom naučil, gospod učitelj.

Učitelj: Lojzku bom dal pa ta-le papir. Glasi se: Naš cesar kot kristijan. Proslavljal boš cesarja kot vernega katoličana. *(Dá mu list, Lojzek se mu prikloni.)* Ti Tonče, ti si močan kot pravcati vojak, ti boš slavil našega cesarja kot hrabrega junaka in vojaka. *(Dá mu list, Tonče se mu prikloni.)* Tebi, Ivan, je tudi ostal še jeden list. Ti boš govoril o cesarju kot človekoljubu in mladinoljubu, kot prijatelju šolske mladine. *(Dá mu list, Ivan se prikloni.)* Tako! Sedaj ste dobili vsak svojo nalogo.

Jožek: Kaj bom pa jaz imel, gospod učitelj?

Učitelj: Da, tudi ti boš imel važno nalogo. Ti se boš naučil slavnostne pesmi v cesarjevo proslavo. *(Dá mu list.)* Sedaj se pa vsi pridno učite, vsak svoje naloge. Kako se boste vrstili, govorili in druge podrobnosti vam bom še natančneje povedal. Sedaj pa idite z vnemo in veseljem na delo iz ljubezni do slavnega našega cesarja.

(Vsi se gospodu učitelju priklonijo in odidejo.)

(Zavesa pade.)

Tretje dejanje.

Slavnostno okrašena šolska soba z zelenjem, lipovim cvetjem in z zastavami. Nad odrom krasna cesarjeva podoba, ovita v zelenje in cvetje. Ob vsaki strani odra po jedna klop, v kateri sedé učenci. V tem dejanju ne bo posameznih prizorov, ampak nastopi posameznih učencev, in koncem igre zapojó vsi stojé cesarsko himno.

Prvi nastop.

Učitelj.

Učitelj *(pred cesarjevo podobo):* Slavnostni dan je napočil. Letos smo torej Avstrijci tako srečni, da slavimo jubilejni dan našega predrazlega vladarja Frančiška Jožefa I. Tudi mi Slovenci vztrajamo že šeststo let pod varnimi krili dvoglavega avstrijskega orla, ki nas ščiti in varuje, ljubi in neguje . . .

Kako nas tudi sedANJI naš cesar ljubi, je pokazal že večkrat. Že trikrat je zapustil Svoj zlati carski prestol in dražestno mesto ob sinji Donavi, ter je stopil med borni, a Njem u v veke udani slovenski rod. Prvikrat je prišel med zveste Slovence dné 17. novembra 1856. s Svojo ljubeznivo cesarico. Ostala sta tri dni v Ljubljani, kjer je obhajala premila cesarica tudi Svoj god mej ljudstvom, ki Jo najviše ceni.

Po celej slovenski zemlji Mu je donel srčni „Živio!“, ko je drugič prišel med Svoje otroke dné 11. junija 1883., ob priliki šestoletnice, odkar smo Slovenci pod avstrijskim varstvom. Solze so Slovincem rosile iz očíj, ko se je poslavljaj naš vladar s presrčnim slovenskim „Srčečno!“ Takrat smo Mu znova prisegli na veke zvestobo.

In tretjič je prišel kot tolažnik in kot sočutni oče tolažit nesrečne Svoje otroke, ko nam je uničil potres leta 1895. naše domove. Takrat se Mu je utnila solza iz očíj, ko je videl, kako je Njegova hčerka bela Ljubljana porušena, kako Njegovi otroci plakajo. In delila je obilo dobrot očetovska nam roka.

V zahvalo in proslavo obhajamo danes prelepi god. Vsi pa z nova prisezimo v srcu, da hočemo na veke zvesti biti Njegovemu Veličanstvu Frančišku Jožefu. Zato mu vsi zakličimo prisrčni: „Živio!“

Vsi: „Živio!“

Drugi nastop.

Francè.

Francè (*stopi na oder pred cesarjevo podobo*): Mir je vladal po širni Avstriji, ko je topov grom naznanil Dunajčanom in ostalim Avstrijcem, da se je nadvojvodu Frančišku Karolu rodil prvorojenec Frančisek Jožef I., naš sedANJI vladar. Zagledal je luč sveta dné 18. avgusta 1830. v Schönbrunnu pri Dunaju. Veselje je splošno zavladalo, in vsi zvesti državljaní so se s stariši radostili. Njegov oče je bil splošno priljubljen, ker so ga zaradi dobrotljivega srca vsi spoštovali. Šplošno so ga imenovali le „očeta revežev“. Tacega ljubeznivega očeta je imel naš cesar. Zato so se pa že zgodaj v njem razvijale vse kreposti. Takrat je vladal v Avstriji Frančisek I., našega vladarja stari oče. Po njegovi smrti je zasedel habsburški prestol njegov sin Ferdinand, ki ni imel svojih otrok. Zato je bilo mnenje splošno, da bo po stričevi smrti zavladal Frančisek Jožef.

Zato se je že zgodaj jel pripravljati za Svoj vzvišeni poklic. Ne smemo misliti, da se cesarju ni treba ničesar učiti. Ne, prav mnogo se mora učiti, posebno v Avstriji.

Hitro so mu potekla nežna detinska leta; prišla je dōba učenja. V prvih letih Ga je vzgojevala grofica Marija Šturmfeder, ki je bila jako stroga, a tudi ljubezniva gospa. Ko je odrastel, dobil je več vzgojiteljev. Učiti se je moral kot bodoči vojskovodja vojaštva, kot bodoči sodnik prava, kot pastir narodov jezikov Svojih ljudstev. On, ki zapoveduje šolstvu, mora je najboljše poznati. Seznaniti se mora s trgovino, poljedelstvom in obrtjo. Mladi nadvojvoda se je učil z vso vnemo in železno vztrajnostjo. Poleg grščine in latinščine se je naučil mnogo sedANjih evropskih jezikov. A bil je silno nadarjen in jako priden. Po leti se je že ob 6. uri zjutraj pričel pouk. Obiskaval pa je tudi druge obrtnije in tovarne. Posebno ga je zanimalo steklarstvo, o kojem je spisal obširen spis.

Tako si je okrepil duha, a telo si je izuril z vojaštvom. Začel je kot prostak pri pečih, topničarjih in konjikih, da zna vese stroke vojaštva. Najbolj spreten je v jahanju.

In ko je jelo l. 1848. po Avstriji vreti, in se je cesar Ferdinand Dobrotljivi odpovedal prestolu, položili so težko vladarsko krono osemnajstletnemu Frančišku na glavo, ki je tedaj žalno zaklical: „Z Bogom mladost!“

Začeli so se Zanj dnevi truda in trpljenja, skrbij in težav, odkar nosi vladarsko krono že 50 let.

A tudi mi se ravnajmo po Njegovem vzvišenem vzgledu, da bomo tako marljivi v učenju, v srcu pa Mu vsi obljubimo zvestobo do smrti.

Da mi Mu vsi prisegamo,

Da srce vedno kakor zdaj

Da Zanj življenje tvegamo,¹⁾

Zanj bilo bude vekomaj!²⁾ (Odide.)

¹⁾ Gregorčič. — ²⁾ S. Jenko.

Tretji nastop.

Lojzek.

Lojzek (*stopi na oder*): A naš prevzvišeni vladar nam ni samo vzgled marljivosti, reda, vztrajnosti in učenosti, On nam je tudi blesteči vzor vernega katoličana.

Ko Mu je polagal Njegov stric težko cesarsko krono na glavo, Mu je rekel: „Blagoslovi Te Bog, bodi priden; Bog Te bo varoval!“ In ta blagoslov Ga vedno spremlja v težavnem življenju. Njegovemu delovanju so vodilo lastne krasne besede: „Delam in prizadevam si za to, da bi moji podložniki imeli časnih dobrot, ne da bi pri tem izgubili večnih.“ Res vzvišene besede vzvišenega vladarja!

Zato Ga Bog tudi varuje v vseh nevarnostih. Ko Ga je l. 1853. neki krojač zavratno napal na Dunaju, Ga je čudežno rešil. V ta spomin so sezidali v 25 letih prekrasno zaobljubljeno cerkev na Dunaju. Za Njegovega vladanja se je sezidalo nad 500 cerkvá, katerim je vsem bil podpornik. L. 1869. je romal v sveto deželo. Ko je zagledal sveto mesto, je skočil raz konja in poljubljal pobožno moleč tla, koder je nekdam hodil naš Zveličar.

Vdeležuje se redno cerkvenih opravil; vsako nedeljo in praznik je pri sveti maši, a mnogokrat tudi ob delavnikih. Pri maši navadno kleči. Procesije sv. Rešnjega Telesa se vdeležuje vsako leto in spremlja z odkrito glavo Najsvetejše. Na veliki četrtek umiva vsako leto 12 starčkom noge.

In kako je radodaren, usmiljen! Kjer je potreba, povodenj, tam je tudi Njegova dobrotna roka z znatnim darom. Natanko izpolnuje cerkvene zapovedi o postu in obhajilu.

Ti in drugi vzgledi naj nam bodo v bodrilo, da bodimo i mi vsigdar zvesti sinovi svete Cerkve. Vzor nam bodi naš vladar!

In ves mladinski zbor

Goreče Tebe prosí

Vsevladni, vsemogočni Bog,

Ki modro vladaš zemljekrog:

Obilo blagoslova rôsi

Na milega cesarja,

Avstrijskega vladarja

Ki bódi kristijanom vzor!

(*Odide.*)

Četrty nastop.

Tonček.

Tonček (*posebno navdušeno*). Vsevladni Bog je izročil našemu cesarju avstrijske dežele in nje narode, da jih vodi po poti blagostanja in sreče, da jih ščiti in varuje vseh sovražnikov. Zato se je moral že v nežni mladosti uriti v vojaštvu. Polkovnik Hauslab mu je bil učitelj v orožju. Začeti je moral kot najnižji vojak, dokler se ni povspel do vrhovnega poveljnika.

In res! treba je bilo hrabrega vladarja. L. 1848. je buknil upor na vseh straneh širne Avstrije. Dunajčanje so se uprli; cesarska rodovina je morala bežati v slovansko mesto Olomuc; Ogrí in Lahi so začeli vojsko z Avstrijo. Poslali so tudi Frančiška Jožefa na Laško s starim vojskovodjem Radeckijem, da se pri njem nauči vojevanja. Udeležil se je sam boja dné 6. maja 1848. pri Sveti Luciji, kjer je Radecki slavno Lahe zmagal. Sam cesarjevič je bil v smrtni nevarnosti, a Bog ga je ščitil. S pomočjo Svojih zvestih državljanov pa je premagal vse upornike. Mir je zavladal po Avstriji.

Še hujše je bilo za našo domovino leto 1859., ko so se Francozi in Lahi združili proti nam. Hrabro kot levi so se borili v treh bitkah Avstrijci, a združena sovražnika sta nas končno zmagala, ker sta toča in dež v obraz bila našim vojakom. Bitke pri Solferini se je vladar sam udeležil in hrabro boril. Vsled te nesrečne bitke je Avstrija Laški prepustila Lombardijo. Nesrečno leto je bilo tudi 1866. Lahi in Nemci so nam napovedali vojsko. A Lahe je slavno zmagal cesarjev brat Albreht na suhem dné 24. junija pri Kustoci, na morju pa Tegetthof pri otoku Visu. Nesrečna pa je bila bitka z Nemci pri Kraljevem Gradcu dné 3. julija. Vsled tega je znova izgubil naš cesar krasno Beneško.

Tretja vojska je bila v Bosni, kjer je general Filipovič slavno osvojil Bosno in Hercegovino Avstriji.

Hraber je bil torej vladar vsigdar v vojski, a ljubi in želi Svojim narodom mirú, ker vé, da se blaginja, sreča, znanost in umetnost, obrt in trgovina v miru najbolj razcvitajo.

Če bo pa treba, moramo biti pripravljeni tudi s krvjo braniti Svojega vladarja:

Zato naj zdaj obljubi vsak,
Da bo cesarju zvest vojak! (Odide.)

Peti nastop.

Ivan.

Ivan (stopi na oder): Kot ljubezniv in skrben oče skrbi naš cesar v prav posebni meri za dušno in telesno blagostanje Svojih podložnikov. Pod Njegovim zaščitjem so se jele razvijati veselo umetnosti in vede. Nad 10.000 šol se je sezidalo, da se uči v njih mladina duševne izomike. Zato mora posebno šolska mladina hvaležna biti premilemu vladarju, ki ji je oskrbel duševno izobrazbo.

A cesar je pomagal tudi kmetom. Takoj drugo leto Svojega vladanja je oprostil kmete tlake in desetine. Cesar je uredil pravosodje, da dobi vsak državljan v svojem jeziku pravico pred sodiščem. On je napravil železnice in sezidal ceste, ki so posebno važne za kupčijo in trgovino. Podelil je vsem avstrijskim narodom enakopravnost. Vzvišen vzgled nam je pridnosti in človekoljubja. Kjer zadene deželo ali mesto kaka nesreča, ima vedno roko odprto, da pomaga. Ko je bila l. 1862. na Dunaju povodenj, se je sam vozil v čolnu, da je tolažil nesrečne meščane. Nebroj sirotišnic, bolnic in zavetišč priča o cesarjevem zlatem srcu. Kadar toča opustoši naša polja, pošlje prvi rešilno pomoč cesar sam. Ko je razdejal potres ljubljansko mesto, je sam prišel med nesrečne prebivalce tolažit jih in jim deliti pomoč. Zato pa bñje vsigdar naše srce gorko za cesarja in bo bilo na veke.

Zato pa:
Oj, živela habsburška rodovina,
Oj, živela avstrijska domovina! (Odide.)

Šesti nastop.

Jožek.

Jožek (deklamuje):

Minilo je stoletja pol,
Odkar nebes, zemlje Vladar
Avstrijski zlati je prestol
Dal Tebi, naš najboljši car,
Da brezštevilne vse sinove,
Da mnogoslovne vse rodove
Po blagostanju, sreči časni
Privedeš v rajski dom mu jasni.
Vršil težavno Si nalogo!
Da, s sveto vero in resnico,
Z modrostjo, slogo in pravico
Že dolgih petdeset Si let
Avstrijski krasni vladal svet,
Želeč srčno, da zvezda sreče
Rodovom vsem na vek leskeče.

Da, pol stoletja!
Vladanja dolga, težka dōba.

Le malo Ti rodila cvetja,
A mnogo je bolí, trpljenja,
Vendar sinov zvestoba
V težavah vseh Te je bodrila
Kot zvezda jasna je svetila
Sred bojnega vrvenja.
Divjal pač mnog je boj srdit
Tostran in onstran naših mej,
A vedno Ti rešilni škit
Kot bili smo, Ti bomo slej.
Zato na ta presrečni dan
Priseže vsak naj Avstrijan,
Priseže v srcu vsak Slovén,
Da mož bo zvest Ti in jeklén,
In slednja vas in slednja kočā
Zvestobo večno naj sporoča:
Slovenec bode ne o m a j e n,
Avstrijski prestol v e k o t r a j e n!

(Odide.)

Sedmi nastop.

Vsi učenci pojó z gospodom učiteljem cesarsko himno.

Zavesa pade.

